

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	10 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Védke postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "
Egyes szám ára 8 fillér.	

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 187. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1916 aug. 18.

A király.

Bármily magasan csapkod a háboru lángja, úgy érezzük, úgy sejtjük, úgy reméljük, hogy ezek a világégés utolsó fellángolásai.

Ettől a borzalmasan megkapó fénytől környezve, éri meg nyolvanhatodik születésnapját az, akinek szívét legjobban sújtja e háboru minden nyomora, aki együtt szenvedt át e küzdelem minden napját hős magyar nemzetével, akinél senki többet nem tett a háboru elkerülésére, aki a háboru alatt is mindig kész volt megszüntetni a vérontást, a legbékésebb uralkodó s mégis a legnagyobb világháboru legelső katonája: a magyar király.

Békeszeretét sohasem esodálhattuk és méltányolhattuk jobban, mint éppen a háboru alatt.

Most megtanultuk, mi az a háboru. Most tudjuk, mit hártott el fejünk felől évtizedeken át a király végtelen békeszeretete.

A békeszerető király még akkor sem nyult kardhoz, mikor trónjának örökösét és annak nejét orvul megölette a szomszéd ország. Módot kívánt nyújtani még a gyilkosok országának is a békés vezeklésre. Megkísérelte aztán az elkerülhetlenné vált háborut kizárólag a gyilkosok megbüntetésére korlátozni. Egyik sem sikerült. És akkor a nagy világégésben tovább is az ő és szövetségese személye volt az egyetlen szilárd pont, amely köré a békeremények csoportosulhattak. A magyar király és a német császár hangoztatták két év alatt folyton, hogy minden perében készek a békére.

Nem rajtuk állott, hogy a békéből nem lett semmi.

A háboru vihara — reméljük — vége felé jár. Magyar és Németország, Ausztria, Bulgária és Törökország bebizonyították, hogy megsemmisíteni, feldarabolni őket nem lehet, sőt a sokszorosan túlerős ellenséggel szemben is győzni

képesek. A mai napon a hála fokozott érzésével tekintünk az ősz magyar király személyére, akiben megtestesül a békéért harcoló magyar nemzet minden kiválósága. A magyar hadsereg ma az egész magyar nemzet s ez a hadsereg, melyben nem hiába bizott az ősz király,

ez az, mely a háboru tanulságai után a béke éveiben fokozott reménységekkel fog tekinteni a legfőbb hadur, a király felé. A rettentő háboru véres áldozatai elvállhatatlanul összeforrasztották a királyt egyetlen biztos támaszával: a magyar nemzettel.

Elfoglaltunk egy magaslatot a Capulnál.

Orosz hadszíntér. Budapest augusztus 17. (Hivatalos.) Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcvonala. A Capul-szakaszon a Szava-Obcigna magaslatot elfoglaltuk. A Moldavától délre és a Bisztrica felső folyásánál az oroszok előretörései meghiusultak. Egyébként ezen a hadseregharcvonalon a tegnap már említett, Horozankánál lefolyt támadásokon kívül nincs nevezetesebb esemény.

Hindenburg tábornagy hadseregharcvonala. Böhm-Ermolli vezérezredes hadseregénél tegnap Perpelniki és Pieniaki között a leghevesebb harcok fejlődtek ki. Az ellenség több mint 12 órán át szakadatlanul támadásra hajszolta előre tömegeit állásaink ellen. A legtöbb roham már akadályainknál összeomlott. Ahol azonban az ellenségnek, mint Manajovnál, utólag sikerült állásainkba behatolni, ott tartalékjaink vetették vissza. Az orosz támadás győzelmes visszaverése éppen úgy a német és osztrák-magyar ütegek remek tűzhatásának, mint a gyalogság bátor magatartásának, különösen a nyugatmagyarországi 12. számú (Komárom) és a 72. számú (Pozsony) gyalogezredeknek köszönhető.

Veszteségeink csekélyek. Az ellenség veszteségei rendkívüliek. Odább északra nincs nevezetesebb esemény.

Heves harcok a Plavánál.

Olasz hadszíntér. Budapest, augusztus 17. (Hivatalos.) Mig az olaszok tegnapi tevékenysége a Plava Wiepbach közti harcvonalon élénk tűzérési tüzelésre szorított, e folyó és Opachiasella közötti állásainkat mély, tagozású rohamoszlopainkat ötször támadták meg. Csak egy helyen voltak képtelenek csapataink az ellenséget közelharcban visszavetni, az összes többi ponton rohamaik rendkívül súlyos veszteségeik mellett már tüzelésünkben omlottak össze.

A tiroli harcvonalon az ellenség kisebb vállalkozásai hiusultak meg a Monte Pianon és Eivaron.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, augusztus 17. (Hivatalos.) Csak a Vojusa alsó folyásánál volt az ott szokásos harci tevékenység. Egyébként nincs nevezetesebb esemény. Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

Bulgária mindenre készen áll.

Budapest, augusztus 17. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelentik: Sztoszseff bolgár pénzügyminiszter kijelentette, hogy Bulgária katonailag minden eshetőségre készen áll. A hadsereg minden tekintetben harerakész.

A 19—31 évesek augusztus 28-án vonulnak be.

Nagyvárad város katonai ügyi osztálya hirdelményben közli, hogy a népfelkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. illetőleg az 1915. évi II. törvény-cikk alapján történt behívása folytán az 1885. évtől 1897. évig bezárólag terjedő időközben született, továbbá a népfelkelésről vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybevett), de ezen szolgáltatásból időközben elbocsátott összes 1865—1897. évi születésű magyar állampolgárok (munkások, kocsisok, hajcsárok, stb.) ha a megtartott népfelkelési bemutató szemlén, népfelkelési felülvizsgálaton, pótezemlén vagy utószemlén népfelkelési fegyveres szolgáltatásra alkalmassáknak találtattak, 1916. évi augusztus 28. án (legkésőbb délelőtt 11 óráig) — a mennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő, illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfelkelési tényleges szolgáltatásra bevonulni tartoznak.

Mindazok a fent említett születési évfolyamokba tartozó egyének, kik önkéntes belépés folytán a m. kir. honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe, (akár mint egyévi önkéntesek is) fent megjelölt napig beoroztatottak, tényleges szolgáltatásra szintén 1916. évi augusztus 28. án kötelesek bevonulni.

A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg erős lábbelit, legalább két inget, két alsónadrágot két pár kaptatót vagy harisnyát, két törülközőt és két zsebkenőt, valamint evőeszközt és tisztítóeszközt hozzanak magukkal. A bevonulás napján elfogyasztott élelemért I. koronás térítési összeg jár.

A bevonulás alkalmával a népfelkelési igazolványi lap birtokosa a vasutakon harmadik (gőzhajó második) osztályon ingyen utazik; ez a népfelkelési igazolványi lap azonban a vasuti-, gőzhajó állomáson jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál le kell bonyolítani.

Azon behívott népfelkelésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetettik elős a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1860. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetettik.

A m. kir. honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfelkelésre kötelezett a törvényes korlátok között a csapatotestet maga választhatja, a tényleges szolgáltatásra történt bevonulás után azonban csak azon csapatotesthez kérheti felvételét, a hová, mint népfelkelésre kötelezett beosztását nyerte.

Mindazok a népfelkelésre kötelezettek, kiknek népfelkelési igazolványi lapjuk szerint Máramaroszigetre, Besztercére, illetőleg a honvédséghez beosztott azon népfelkelésre kötelezettek, kiknek az osztrák A) honvéd kiegészítő parancsnoksághoz kellene bevonulniok, figyelmeztetnek, hogy nem Máramaroszigetre, hanem Szatmárnémetibe és nem Besztercére, hanem Zilahra, illetőleg nem Osijekre, hanem Pozsegára kell bevonulniok.

A legjobb molyirtó szerek u. m. mint Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zaehelin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Aage Madelung román őrségen.

Aage Madelung, aki mint a magyar kormány vendége Brassóban és Fogarasban járt, benyomásáról a következőképen számolt be a Berliner Tagblattban:

Felőbb engedelemmel Brassóból kiindulva, barátságos előzékenységgel módot nyújtottak nekem arra, hogy a román határra utazzam. A kíséretül kirendelt százados, aki határkérdésekben specialista, és én auton utaztunk a szászok által 700 esztendő óta megtermékenyített vidéken. A német nyelv és a magyar hazafiság itt szoros szövetségre léptek. A tolosvári szoros felé vettük utunkat. Megtekintettük a német lovagrend által 1200-ban épített Tolosvárt, egyikét ama hét erődítményeknek, amely a kereszténységet a keleti invázió ellen védte. Az ut mindkét szélét 200 méteres hegyek szegélyezik, az erdélyi alpesek, a Királyhegy jobbról, a Bucecs balról. A hegyeket súlyos ködfátyol borította. És mi csak az utat határoló havasi legelőket látjuk, apró román pásztorkunyhókkal.

A gyermekek, akik a legelőken a marhára vigyáznak, már messziről hallják, amint az autók puffogva feldobozza magát a szűk úton. Előnk futnak, hogy köszöntsének bennünket. Balkezükből tartják zsiros kalapjukat, de egyúttal megmutatják kinyitott jobbkezüik üres tenyerét. Így állnak itt barátságosan nevető gyermekarcokkal, ahogy ősidőktől kezdve köszöntik az idegent. A hajadonfő az udvariasságot, a kinyújtott üres jobbkeze a barátságos érzelmét fejezi ki. „Köszöntelek, de nincs a kezemben ellened fegyver.” Szép köszöntés, amelyet sohasem fogok elfelejteni, még akkor sem, ha már nem lesz igaz. Vagy éppen akkor nem felejttem el.

Fent vagyunk. A szoros utól balra egy egyemeletes ház áll. Ez a határőrség. Közvetlen előttünk az utat egy sorompó zárja el. Tulnan egy őrház, amelyből kilép a román őr, amikor közelebb érünk a sorompóhoz és a román területhez.

A kapitányom egy ösvényre tér le, amely közvetlenül a határt jelző sötét melletti visz fel a hegy magasságáig. Követem őt. A sűrű ködön nem tudok áttekinteni. Csak már miután elég magasra szálltunk fel, veszem észre, hogy előttünk egy felhőbe burkolt erdő van, amelynek fái áttörnek a ködön. Ebben az erdőben a határ dérekszögben balra eltér és éppen a hajlásban 3 lépéssel előttünk egy román gyalogos katona áll őrt. Élettelenül, mozdulatlanul áll az elvárásolt erdőben, a szemét mereven ránk függeszti. A százados tudomást sem vesz róla, hanem kényelmesen elhelyezkedik a sötétben, velem beszélget, oly feszületlenül és gondolatlanul, miúgy nem is állna mellettünk egy állig felfegyverzett román gyalogos. A román katonát ez láthatólag izgalomba hozza. A fegyvert az egyik válláról a másik vállára teszi át, ide oda járkal, végre előttünk defilező el s ugyanazon az úton visszatér. A fegyvere a legújabb konstrukciója, patronjai és oldalfegyvere a vállára kerített sötét köpönyeg alatt vannak elrejtve. A fején sötét szövetsapka, amely egy kissé hasonlít a

szerbek sapkájához. Ezen kívül nincs rajta semmi egyenruha.

A lábán a középkori bocskor, vagy topánka, abaposztóból készült nadrág és az ing is valószínűleg szintén a saját tulajdona, mert nagyon piszkos. Az arca sovány és sárgás, látszik rajta, hogy egész éjjel nem aludt. Látszik rajta az is, hogy a főlelemezése a kukoricakenyér és hogy igen kemény a szolgálat. Akár hogy van is, ez a román gyalogos egy cöppöt sem mutat barátságos arcot, és nem mutat kedvet, hogy felénk közelítsen, sőt ellenkezőleg egész igyekezete abban merül ki, hogy bennünket minél távolabb tartson, mert nagyon ferdén és nem sok jóakaratot elárulóan néz ránk. Különböző szót sem szólunk egymáshoz.

Az ő posztjaik odaát állanak egy cikk-cakk vonalban 100—100 méteres távolságban, az egész határmentén, kivéve az orosz és a bukovinai határt, amely ugyyszólván nyitva áll.

Balás Elemér dr ittthon.

A Magyar Jogállam támadja.

Tegnap érkezett meg a nagyváradai királyi törvényszék elnöke: Balás Elemér dr Vaskóhról, ahol megvizsgálta a bíróságokat. Mint értesülünk, kellemesen lepte meg az a spontán, diszkrét formában megnyilatkozó rokonszenvedés és szeretet, amely Balás Elemér és Vaskóhá felre nem érthető módon körülvette. Az elnök, aki haza érkezése után hivatalát azonnal átvette, a vele szemben emelt támadásokat negligálja.

A Magyar Jogállam jogi folyóirat két cikket szentel a Balás Elemér dr ellen mesterségesen táplált támadásoknak. Egyik cikkben ismerteti a nagyváradai ügyvédi kamarában elhangzott felszólalásokat, míg a másik cikk feltűnő címe is elárulja annak tendenciáját: „Balás Elemér dr nagyváradai törvényszéki elnök.”

E cikkben Báltaszéki Lajos dr, a Nagyváradon is ismert hírlapíró és publicista ügyvéd azon rágódik, hogy mi a Balás Elemér dr legnagyobb baja. Az, — szerinte — hogy ügyész volt s így mindig az marad. (?) Ezt az ügyvédi kamarában is hallottuk. Azután kifogást tesz az ellen, hogy az elnök rendet tart a tárgyalásokon s a rakoncátlan hallgatókat megfegyvermezi. Később párhuzamot von az elnök tárgyalásai s Rudolf budapesti honvédhadosztálybíró elnök által vezetett ügyek tárgyalásvezetése között s megállapítja, hogy Budapestben mástól hónapig semmi baj sem volt a tárgyalásokon, míg itt a szégyen, összetört (!) Weinberger Lajos mögött fegyveres őr áll. Miért? Ezen lovagol az előregedett publicista, aki újságokból hallott valamit harangozni az elnökről s azt se tudja, hogy Weinberger Lajos vizsgálati fogoly s igen dőcegen jár, nemhogy össze volna törve.

Ez a cikk az ügyvédi kamarában történt felszólalások vékony visszhangja. Igen mulatságos, hogyan igyekszik letárgyalni egy tárgyalási módszert, amely a hadseregszállítási perekben világosságot derített. No, ilyen cikk aligha árt meg az elnök kitűnő egészségének.

Ujra bombáztuk Velencét.

— Események a tengeren. —

Budapest, augusztus 17. (Saját tudósítónktól.) A 17-ikére virradó éjjel, hogy a Trieszt elleni légi támadást viszonyozzuk, egyik repülőrajunk megtámadta Velencét s tömegesen vetett nehéz, könnyű és gyújtó bombákat a pályaudvarra, a raktárakra, az arzenálra és katonai tárgyakra. Sok telitalálatot értünk el és a pályaudvari raktárakban nagy károkat okoztunk.

Egy másik repülőrajunk a grádói állásokat, egy üteget az alsó Isonzó mentén és Montalconénál katonai tárgyakat bombázott nagy eredménnyel. A védő ágyuk heves tüzelése dacára az összes repülőgépek sértetlenül visszatértek.

A tengerészeti vezérkar főnöke. (Min. eln. sajtóosztály.)

Lengyelország nem lesz a cáré.

Budapest, augusztus 17. (Saját tudósítónktól.) A N. Fr. Presse ma reggel megjelent számának vezércikke kifejti, hogy Orosz Lengyelország meghódítása óta nálunk senki se vonta kétségbe, hogy Oroszország Lengyelországot elvesztette. Bárha most súlyos, váltakozó harcok folynak Volhyniában, a közvélemény ebben a meggyőződésben nem ingott meg. Lengyelország egységes fog maradni s a cár többé nem uralkodik Varsóban.

Török és német csapatok az Aldunánál.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudósítónktól.) Kölnből jelentik: Hale amerikai hírlapíró néhány napot töltött Bukarestben s tapasztalatairól tudósítást küldött lapjának. A Kölnische Zeitung abban a helyzetben van, hogy az amerikai hírlapíró közleményének lényegesebb részleteit egyidejűleg lenyomtathatja.

— A román miniszterek tudják, — jelenti többek között Hale — hogy nem mese az Aldunától német csapatok állanak és erős török hadoszlopok készülnek átkelni a históriai folyón. Bolgár tábornokok kijelentették, hogy könnyű dolog öt napon belül Bukarestet elérni, ellenben legalább husz

nap kell ahhoz, míg az orosz sereg segítségére jöhetne a románoknak s ezt jól tudják a románok is. Hale nyomatékosan hangsúlyozza, hogy Romániának hosszabb hadjárata nincsenek segédforrásai és lőszerkészlete csekély.

Az entente abbéli fáradozását, hogy Romániát a maga pártjára vonja, Hale lázasan mondja és megállapítja, hogy mi-helyt az oroszokat kudarcok fogják érni, az izgalom Romániában nyomban le fog esenedni. Az amerikai hírlapíró feltétlenül biztosnak tartja, hogy a román király határozottan ellenszegülne annak, hogy orosz csapatok vonuljanak keresztül Románián.

Az oroszok kegyetlenkednek a foglyokkal.

Cs. és kir. sajtóhadiszállás, aug. 16. A keleti front legnevezetesebb eseménye tegnap Pflanzler-Baltin magyar, német és osztrák csapatainak délbukovinai sikere. A Cepul és a Tomnatic között tegnap sikerült elfoglalni az 1448 méter magas Stara Wiposará. Az ottani csapatok csatajelentéseiből kitűnik, hogy az oroszok a legutóbbi bukovinai harcokban olyan elkeseredettséggel harcoltak, mint még soha. Még a körülkerített különítmények is az utolsó emberig ellenállottak, de nem adták meg magukat.

Ez az oka, hogy ezen a vidéken aránylag csak igen kevés foglyot ejtettünk. A visszafoglalt vidékeken igen sok orosz fogságba került katonánk holttestét találtuk. E holttestek rettenetes sebei kétségtelenül azt mutatják, hogy katonáink nem rendes harcban sebesültek meg, hanem az oroszok kegyetlene ségének áldozatai. Holttesteket találtunk teljesen ruhátlanul, átvágott torokkal, szétzúzott koponyával és rettenetesen kicsavart tagokkal.

Német repülőtámadás Oesel szigetén.

Budapest, augusztus 17. (Saját tudósítónktól.) Bécsből a Wolff-ügynökség jelenti:

15-én és 16-án éjjel repülőink megtámadták a papenholmi orosz repülőállomást Oesel szigetén és Ranöe-szigeten repülőgépeket bombáztak. Elhárító tűz és heves légi harc ellenére repülőink sértetlenül visszatértek.

Ugyanezen időben négy ellenséges repülőgép megtámadta Angernst, azonban csak csekély anyagi kárt okoztak.

A heves angol és francia támadások meghiusultak.

Berlin, aug. 17. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Wytschaetetől nyugatra, valamint a labassei csatorna mellett és attól délre az ellenség tüzelése időnként nagy heveséget ért el. Miután már reggel erős angol támadásokat vertünk vissza, amelyet Auville—Pozières vonalról és a Foureaux erdtől nyugatra indultak ki, este a leghevesebb előkészítő tüzelés után igen jelentékeny erőkkel az angolok Pozières és a Foureaux erdő között, a franciák pedig Guillemont és a Somme között rohamra indultak. A roham meghiusult, éppoly mint a franciák többszörös, öt alkalommal is megkísérelt éjjeli támadása. Az ellenségnek a Foureaux erdtől nyugatra Maurapa stól délre benyomult részeit makacs harc után újra visszavertük. Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett.

A Sommetől délre Bellois vidékén harc folyik. Itt a franciák legelső árkaikban 500 méter szélességben megvetették lábukat. Innen nyugatra és Etreesnél visszavertük az ellenséget.

A Maas mindkét partján újra fokozódott a tűzrégi tevékenység. A Chapitre erdőben megkísérelt ellenséges támadást záró tűzünkkel elfojtottuk.

Az arevonal számos helyén meghiusult a francia járőr vállalkozások.

Rivétel nélkül visszaverjük az orosz támadásokat.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg vezértábornok harcvonala. Az oroszoknak a Batkov Haibuzov (Zalosse-től nyugatra) szakasz ellen egész az éjszakába benyuló heves támadásait kivétel nélkül visszavertük.

Károly főherceg lovassági tábornok harcvonala. Az ellenség előretörései Foustobady-Konezakinál a Dnyesztertől délre tegnap is eredménytelenek maradtak.

154 foglyot szállítottunk be. A Kárpátokban a Capultól északra elfoglaltuk a Stara Obstyna magaslatot.

Balkáni hadszíntér.

A Doiran-tótól délnyugatra gyenge bolgár előcsapatok visszavetették azokat az ellenséges osztagokat, amelyek Doldseliből előretörni próbáltak.

Olaszországi földrengés.

Budapest, aug. 17. (Saját tudósítónktól.) Ligarótól jelentik: A legutóbbi olasz földrengés több tekintetben hasonlít az avessanói földrengéshez. A kormány két alkormányzót küldött ki a rend helyreállítására. A balkónersai vasút a tengerparton erősen megrongálódott. Anconában, Cesaróban és Rimában nagy a pánik. A lakosok mindjárt az első földlökésnél kimenekültek a szabadba, ennek tulajdonítható, hogy emberéletben kevés kár esett.

Egy szélhámos „hirlapíró” letartóztatása.

Tegnap éjjel egy szélhámos hirlapíró tartóztatott le a nagyvárad rendőrség. Szücs-Starke Lajos július hónapban az Új Nagyváradnak volt munkatársa, ahova Aradról ajánlották. Rendőri riportokat írt jól-rosszul, de inkább rosszul, mint egy fél hónapi dícső pályafutása alatt elpárolgott Nagyváradról. Azt mondják, hogy nem való volt újságírónak, hát elment magánhivatalnoknak egy gőzmalomhoz. Mig Nagyváradon hirlapírói minőségben sütkérezett, több szélhámososságot követett el, amelynek csak később jöttek nyomára.

Tegnap újra Nagyváradon ütötte fel a sátrát. Szücs-Starke, akit máskülönbén Sternnek hívnak. Egyik helybeli mulatóhelyen költségekkel feltűnő elegáns módon, pezsgőzött, mulatott és ezenfelül szörnyen gavallér volt. Csak úgy szórta a pénzt, mint a pelyvát. A szokatlan költségek rendkívül gyanus volt a mulatóhelyen és értesítették a rendőrséget, ahonnan Vadász József rendőrfelügyelő és Vass Károly detektív ment ki a színhelyre, ahonnan előállították a gavallér újságírót a rendőrségen.

Itt aztán szépen napfényre került a szélhámos ifjú bünlisztája, lopás és okirat-hamisítás vegyesen. Mintegy 7000 korona értékű hadikölesön kötvényt tett zsebre egyik helyen. Azonkívül az egyik közhivatal peesétjét felhasználva, rá nézve fontos okmányt hamisított, amelyen természetesen az aláírások is hamisak voltak.

Amint értesülünk Szücs-Starke (avagy Stern) Lajos egyúttal katonaszökevény is, és valószínűleg a katonai hatóságnak fogják átadni.

Rövidebb háborura számítottak.

Nem győzik a munkát az államsegélyező ügyosztályban.

A hadbavonultak családjaik részére járó államsegély, a háboru megindítása óta óriási munkát ró Nagyvárad városára.

Az ügyosztály, élén Juricskay Barna tanácsnokkal, óriási munkát fejt ki, hogy a szegény családok idejében megkapják a részükre járó segélyt s a mostani nagyon is nehéz viszonyok között legalább a kenyérré válót ne kelljen nélkülözniük.

A háboru elején alig kétszerre ment a segélyezendő száma s ma már 8700 segélyezett várja havonta az állam támogatását.

Minden hónapban ennyi családnak kell a segélyt számfejteti, a könyvecskébe bevezetni, az összeget kifizetni, ezeken kívül a változásokat panaszokat elintézni, felvilágosításal, utbaigazítással szolgálni.

Aki megfordult ebben az ügyosztályban s látta azt a lázas munkát, amelyet napról-napra végeznek.

Hogy két évnél tovább tartó háborura a kormánytól sem voltak elkészülve, azt igazolja az a körülmény, hogy az államsegélyezettek részére kiállított fizetési könyvek teljesen megteltek s folytatolagos új könyvekről a kormány sem gondoskodott.

A városnál most akként segítenek a ba-

jon, hogy az eddig fel nem használt könyveket állítják ki s mindenikben átjavítják a fizetési jegyek számát.

Most tehát nemcsak 8700 újabb fizetési könyv teljes kiállítására, hanem átjavítására, a régiékre lezárásra s az esetleges összegek átvezetésére is a személyzet nyakába szakad.

Ezt az óriási munkát pedig az ügyosztály személyzete nem képes teljesíteni, annál inkább, mert a jövő hónapi segélyt csak az újonnan kiállított könyvek alapján fizethetik ki.

Juricskay Barna tanácsnok előterjesztést tett a munkatorldásról s három munkatárs felvételét kéri.

Brutális támadás az Erzsébetligetben.

Tegnap éjjel a Kolozsvár felé induló vonatra várakozott egy 15 éves kis falusi leány. Haza akart menni Fugyivásárhelyre szüleihez. Már jó előre megérkezett a pályaudvarra, úgy hogy sokáig kellett várnia még a vonat megérkezéséig.

Amint jobbra balra sérifikált várakozásában, megszólította két vasutas kinézésű ember. Szóbeli szó lett, s egész kedélyesen elkezdtek diskurálni. Annyira belemélyedtek a beszélgetésbe, hogy az egyik vasutas enyelegve kérte, hogy adja oda a gyűrűt, jó-é az ujjára.

A leány gyanútlanul odaadta. A vasutas próbálgatta, nézegette a gyűrűt, de sehogy sem akarta vissza adni, hanem mind a kettő elkezdett inceselkedni, hogy menjen utánuk és vegye el tőlük a gyűrűt. A leány féltette a becses jószágát és ment mindenütt a két inceskedő legény után.

Igy eljutottak egészen az Erzsébetligetig. Éjfél körül járt az idő, ilyenkor az eldugott kis ligetben nem igen jár senki, aki pedig ott jár, az sem igen szokott éltelt adni magáról. A sötét, kihalt ligetben aztán az egyik vasutas neki támadt a leánynak, s mikor kiabálni kezdett, leszédtek a nyakán levő kendőt s betörték vele a száját.

Mig az egyik a leány elnömitásával volt elfoglalva, a másik a kosarából kivette 34 korona pénzt, aztán elmenekültek az éjszakában.

A kis tapasztalatlan falusi leány, mi-helyt eszmélni kezdett a nagy ijedségből, vissza szaladt az állomáshoz, ahol jelentette az esztét a vasuti rendőrökönitményen Molnár Márk őrmesternek, aki azonnal hozzá fogott a két vasutas felkutatásához. Nem sokára a kifosztott lány a pályaudvar területén felismerte egyik támadóját B. Imre kisegítő vasuti fékező személyében. Társának azonban nyoma veszett. B. Imrét előállították a kapitánysághoz, ahol Vadász József rendőrfelügyelő őrsébe vettette a brutális vasutast. Társa T. Gergely után is megindult a nyomozás, s rövidesen ő is kézrekerül.

Forolin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1.20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Tojik a tyuk mindennap.

A doborcsáni hadisegélyesek.

Rossz festményeken dülnek úgy el az alakok, mint a törvényszék folyosóján a nagy hőségben egymás mellett félajultan hevernek a doborcsáni asszonyok.

Bent Ember Géza elnök vezetésével a gyorsított ügyekben ítélkező tanács tárgyalja a doborcsáni bíró: Bragye Gábor és a szászalfvai jegyző: Sztupár Kálmán bűnügyét, akiket azzal vádol az ügyészség, hogy 1915. februártól 1916 márciusáig minden hónapban hadisegélyes asszonyoktól 20 fillért vontak le, vagy két tojást kaptak, mert a segélyt kiadták.

A tanuk közül 32-öt hallgatott ki a bíróság. Az egyik tanu bevallotta, hogy adott tojást a bírónak.

— Miért, kérdezte az elnök.

— Hát kérem, tojik a tyuk mindennap.

A tanuk igazolják a 20 filléreket, de igazolják azt is, hogy a jegyző valósággal áldás volt a népre s atyjukként tisztelték.

Dr. Bolza Alfonz gróf ügyész találó vádolobeszéde s Medvigy Gábor dr. hatóság vedbeszéde után a bíróság 200—200 korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottakat, bár az ajándékozás szokásos a falvakban.

Az ítélet jogerős.

Aki a saját tehenét lopta el.

Piszkó Tógyer gazda tavaly nyáron kiment Körösfeketető községben a legelőre s azt kérdezte:

— Ez a fiam tehene?

S elhajtotta a tehenet a borjuval együtt. A menyé ezért feljelentette s Piszkó Tógyer azt állította, hogy ő a tehenet eladta fiának 500 koronáért úgy, hogy vagy megfizeti a vételárát, vagy visszaadja neki. Mivel fia hadbavonult, visszavette az állatokat, amelyek most 2000 koronát érnek.

Az ügyészség lopás büntette miatt emelt vádat az öreg ellen, aki egész sereg tanut vonultatott fel igazának védelmére. A törvényszéken Palánkay Károly tanácsa tárgyalta tegnap ezt az ügyet, s kihallgatták a tanukat. A vádlott fia orosz fogságban hadifogoly, ezért a bizonyítási eljárást az ő kihallgatása nélkül befejezték.

Medvigy István dr. királyi ügyész a vádat fentartotta. Ardeleán Jusztin dr. védő esodálkozik, hogy ilyen vádakkal fásasztják a munkával tulerheit bíróságot, s bizonyítja tartalmaz beszédében, hogy a vádlott ártatlan, mert csak a magát vette el.

A bíróság erre az álláspontra helyezkedett s Piszkó Tógyert felmentette.

* **A kávépiacról** közvetlen tudósítás Aszodi Mihály Kossuth utcai főüzletéből Saspalota: Maximált árak kávékban, kész kiváló finom konzervkávé erős finom zamatu, kórházaknak, intézeteknek, gazdaságba és privátházaknak kilója 5 korona 40 fillér, legelsőrendű finom pörkölt kávé kilója 14 korona 60 fillér, kapható régi finom frankpótkávé, füge kávé, malátakávé és fehércukor méz, csokoládé, cukorka, konyak, tea, rum, szalámi, liptóitúr, szardínia, édespaprika, málnaszörp és csomagok nagyban és kicsinyben kizárólag Aszodinaál kapható: Vigyázat csokoládékirály fiókom Rákóczi-ut.

HIREK

A király születésnapja.

Nyolcvanhatodik életévét tölti ma be 53. királyunk, akit hosszú, dicsőséges uralkodása alatt állandóan a legnagyobb szeretettel övez körül hűséges magyar népe. Rajongó szeretetünk uralkodónk iránt a háború viharos idejében talán még inkább növekedett, uralkodó és nemzet szíve bensőségteljesen összeolvadt a válságos időben. Adja a Mindenható, hogy a béke ragyogó fényében is még hosszú évekig munkálkodjanak együtt a hazá felvirágoztatásán: a király és hűséges népe.

Tegnap este zenés takaródó járta be az utcákat és a házak zászlódiszt okítottak ez ünnepélyes alkalomra.

Ma, a király születésnapján ünnepi istentisztelet lesz a székesegyházban, amelyen gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök fog misézni. Az ünnepélyes szentmisére meg vannak hívva a városi hatóságok is.

A székesegyházi énekkar ezen ünnepi alkalommal több kiváló egyházzenei újdonosságot ad elő. Az első ízben előadandó Gruber „Missa solennis” t a neves egyházzenei komponista a király jubileumára írta és ilyen ünnepi alkalmakkor szokták előadni. A hatalmas mise csupa fenség, imádat és hála. Különösen szép az „Et in carnatus est”, Sanctus, Benedictus. Érdekesen szövi bele a zeneszerző a „Dona szobis paceud” (könyörgés a békéért) részletbe a régi, híres „Teged Isten dicsőírők” kezdetű katolikus egyházi éneket, melyben, míg egyrészt buzgón kérjük a Mindenhatótól a „Békét”, ad dig ugyanezen motívumban hálát zengünk Istennek, hogy szeretett királyunkat olyan sokáig megtartotta nekünk.

Ugyanezen alkalommal adják először Gruber c-dúr „Te Deum”-ját.

Graduálára pedig Resch Mihály székesegyházi karnagy írt egy motettát, vegyes karra teljes zenekari kísérettel.

A hálaadó, pontifikális nagymise alkalomból előadandó művek a következők:

Resch: Ecce Sacerdos in D dur.

Gruber op. 125: Te Deum in C dur.

Gruber op. 108: Missa solennis pro Augustissimu Regis nostri francisci Josephi jubilaea. (Ő felsége jubileumára írt ünnepi mise. (Első előadás.)

Resch: Benedictus es Domine. (Graduále.)

Haller: Benedictus sit Deus. (5 szólamu a capella kar.) (Offertorium)

Introitus es communio choraliter.

Szent mise végén magyar Hymnus (unisono.)

A zenét a m. kir. honvédszenekar szolgálja.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Sztankovits Lászlót a nagyváradi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez ideiglenes minőségű pénzügyi számvényakornokká nevezte ki.

* **Signum laudis.** A király Benedikt Esir 37-ik gyalogezredbeli hadnagyot legfelsőbb dicséret elismerésével tüntette ki.

* **A buza és a rozs kiörlési arányának megváltoztatása.** A hivatalos lap mai száma a kormány rendeletét közli, amely a buza és a rozs eddigi kiörlési arányát megváltoztatja és kimondja, hogy a két százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó hetvenhat kilogramos súlyminőségű búzát nyolcvannégy százalékra kell kiörlni és ebből a következő három-

fajta lisztet szabad előállítani: 1. Finom, azaz régi típusu nullás lisztet a megőrlendő buza összevételének legfeljebb tizenöt százaléka erejéig, 2. iözlisztet az összsúly husz százaléka erejéig és 3. kenyérlisztet az összsúly 84 százaléknak erejéig. Rozsból 85 százalékat kell ezentul kiörlni. A megállapított árak nem változnak.

* **Uj honvédhadnagyok.** A hivatalos lap közli, hogy a király Herzfeld Jenő, Gajevszky Dezső, Braun Mihály, Csáki István, Dapsi Géza, Szántó György, Kárpáti Béla, Gáspár József, Dückstein Zoltán, Papp Béla, Péntes István, Németh László, Gábrics Antal, Diószeghy Géza, Blechl Ferenc, Bucsinzky Győző, Soproni Albin, Brill Lajos, Pusztay Pál, Herzfeld Jenő, Szarka János, Derzsy Gyula, Löwinger Henrik, Erdős Béla, Karácsony József, Millye Géza, Csar Károly, Szalay Gyula, Germán Károly, Hirsch Tibor, Hill László, Tóth Ferenc, Putnoky Béla, dr. Biró Ernő, Kenéz Sándor, Jámbor Lajos, dr. Pálmay Henrik, Morvay Arpád, Szederkényi Mihály, Weisz Márton, Tandlich Jenő, Horváth Károly, Kardos Miksa, Hegedűs Ármán, Szabó József, Krausz Lajos, Leszich János és Láng Lajos tisztjelöltek hadnagyokká léptette elő.

* **A korpá legmagasabb árának megváltoztatása.** A hivatalos lap a kormány rendeletét közli, amellyel a buza, rozs és árpakorpáért, valamint ezek örlési hulladékáért követelhető legmagasabb árát száz kilogrammonkénti tiszta súlyra husz koronában állapítja meg. A régi rendelet alapján előállított korpá augusztus 31-ig a régl áron hozható forgalomba.

* **Előléptetés.** Reményi István zászlóst, a 17. számú os. és kirtábori ágyus ezred zászlósát, ki a háború kezdete óta a fronton van, hadnagygyá léptették elő. Reményi István fia Reményi Vilmosnak, a Kiss Dávid és Társa cég társtulajdonosának.

* **Lisztet kérnek a lisztkereskedők.** Spitzer és Kohn lisztkereskedő cég beadványban fordult a tanácshoz. Azt kéri, hogy engedje meg neki a város a lisztárusítást s adjon elegendő lisztet rendelkezésre. Megelégzik a legkisebb haszonnal, különként 1—2 fillárral.

* **Elemér Ferenc szabadságon.** Két évi kemény és kitaró munka, amely a hadviselés érdekeinek megbízhatóságával gyakran kiszámíthatatlan hasznot hozott, jellemzi Elemér Ferenc katonai tanácsos működését s ennek eredményeit. Hogy a mozgósítás hibátlanul ment végbe s azóta s a sorozások és behívások zökkenés nélkül történtek, Elemér Ferenc tanácsnok és Báthory László fogalmazó érdeme, amireh ez utaloznak a tanácsnoknak a felmentések körüli gondossága, körültekintése s az az érzék, amely mindig a jogosságnak igazi okait megtalálta. Két évi pihenés nélküli munka után tegnap kétheti szabadságra ment a kiünő tanácsos, előbb Rákosligetre édesanyjához, azután Tusnádra, kihaverni a fáradságát. Távollétében a katonai ügyosztály vezetése ismert és kipróbált kézbe kerül: Báthory László fogalmazó veszi át az ügyeket s intézi az ő megszokott korrektiséggel és ügyismeretével.

* **Az új burgonya legmagasabb árának megállapítása.** A hivatalos lap a kormány rendeletét közli, amellyel kimondja, hogy a burgonyára megállapított legmagasabb ár az 1916 évi termésből származó burgonyára, amennyiben az 1916 szeptember hó 1. napjáig kerül forgalomba, nem vonatkozik.

* **A közösi közös konyha megvalósul.** A városházán megkezdődtek az előkészületei annak a nagy tervnek kivitelére, hogy a város közös konyhát állítson fel, ahol mérsékelt áron kapnak a közép és munkásosztály tagjai ebédet. A kezdeményezés Lukács Ödön főjegyző kezében van, aki az erre vonatkozó adatokat már jórésztben összegyűjtötte. Ajánlatos volna előbb a miniszter figyelmét felhívni a városnak abban a tekintetben tett felterjesztésére, hogy megfelelő mennyiségű főzeléket bocsásson a város rendelkezésére, mert ezideig a miniszter e kérelemre választ nem adott. Írásban vagy szóval sürgetni kellene a kérdés elintézését, mert ettől függ a közlelmezés zavartalansága, s ha ez irányban a város határozott ígéretet nem kap a közös konyha terve sem valószínűsíthető meg, mert nem lesz elegendő főzelék a nagyváradi piacon.

* **A király születésnapja a katonakórházakban.** Dr. Fornét Miklós főorvos tudomására hozta a Vörös Kereszt Egyletnek, hogy a kórházakban fekvő súlyosan sebesült katonáink édes tésztát és cigarettát kérnek. A Vörös Kereszt központi konyhája ugyan ezidőszert szünetel, de az egylet hölgyei, élükön Buzássy Albertné úrnővel, eleget óhajtván tenai hőseink óhajának, ismét nagyobb mennyiségű tészta elkészítésére vállalkoztak és így a dr. Fornét Miklós főorvos által kijelölt kórházakban 18 án, ő felsége születésnapján a Vörös Kereszt Jobbkéz osztályának hölgyei szeretetadományként édes tésztát s cigarettát osztanak ki a szenvedő hőseink között.

* **A felmentési kérvények elintézése.** Nagyváradi thj. város főispánjának 1390—1916. számú leirata alapján közhírré teszem, hogy a hadrakelt seregétől felmentett egyének felmentésük meghosszabbítása iránt beadott kérvényük elintézését tartózkodási helyükön nem várhatják be, ha csak az illető felmentő katonai hatóság ahhoz hozzá nem járul, miért is annak hozzájárulását idejében és még oly időben kell megzrezni, hogy a hozzájárulás még az eredetileg engedélyezett szabadság lejártá előt meg legyen adva, mert ellenkező esetben a felmentettek a szabadság lejárási napján póttetéshez minden körülmények között be kell vonulnia. Ebben közhírré teszem, hogy a felmentés iránti kérvényeket nem a hadügyminiszter urhoz kell benyújtani, hanem miután a kérvények elintézése a közbeszó közigazgatási hatóságok véleményezéséhez van kötve s így a hadügyminiszteriumhoz közvetlenül benyújtott kérvények tekintetbe nem vétetnek. Eppen azért a felmentést kézők saját érdekében cselekszenek, ha felmentési kérvényeiket nem közvetlenül a hadügyminiszteriumba küldik, hanem a főispáni hivatalba nyújtják be. Nagyváradi, 1916 augusztus 11. Elemér Ferenc, katonai tanácsnok.

* **A B. alosztályú népfelkelő szakmunkások jelentkezése.** Utalással a m. kir. honvédségi miniszter urnak 1322. és 13296—1915. évi rendeletére felhívom mindazon 1897. évi január hó 1. től 1865. évi december hó 31-ig terjedő időközben született B. alosztályú népfelkelő szakmunkásokat (vas, fém, esztergályos, géplakatos, mű vagy egyéb lakatos, vas vagy egyéb szerazám készítő, kovács, maró, vas, acél, fém, öntő, kazánkovács, kocsigyártó, műszerész, precisions műszerész, acélhengerlő, kalapácskezelő, furós, kopolkence kezelő, ólomforrasztó, bádogo, bognár, ács, asztalos, kőműves, nyerges, szijgyártó, timár, cipész, szabó, szücs, kazán, gépápoló, vajár, csillás és egyéb speciális bányamunkás, aki a legutóbb megtartott

népfelkelői benutató szemlén is alkalmasan kiemelték, hogy folyó évi augusztus hó 14., 15., 16., 17., és 18. án délelőtt 9-12 óg hivatalomban (katonasági osztály 33. számú szoba) a törvényes következmények terhe alatt mulhatatlanul jelentkezzenek. Nagyvárad, 1916. évi augusztus 12. *Elemér Ferenc*, katonasági tanácsnok.

* Nem reformálják a közigazgatást. Budapesti tudósítónk telefonon jelenti: A Magyar Kurir közli, hogy a magyar körjegyzők központi egyesületének értekezletén Engel Sándor dr., Pestvármegyei tiszti ügyésze kijelentette, hogy mértékadó politikai körökben azt beszélik, hogy a közigazgatás reformját elejtették, mert megvannak győződve, hogy a közigazgatás önkormányzatilag jó kézben van, legfeljebb az idevonatkozó 1886. évi XXII. törvényeket több tekintetben átdolgozzák. Az erre vonatkozó javaslatot valószínűleg még az őszi országgyűlési ciklus elé fogják terjeszteni.

* A szatmári mandátum. Kelemen Samu halálával tudvalevően megüresedett a szatmári kerület mandátuma. A kerület és az ellenzék vezetőférfiai dr. Visontai Soma udvari tanácsost óhajtják megnyerni a jelöltségre.

A magyar miniszterek bécsi tanácskozása. Bécsből jelentik: A közös minisztertanács után a magyar miniszterek tegnap délután folytatták tanácskozásukat osztrák kollégáikkal a különböző gazdasági kérdésekről. A konferenciák az esti órákig elhúzódtak. Este kilenc órakor a magyar miniszterelnök és minisztertársai báró Roszner Ervinnek voltak vendégei vacsorára a magyar Házban. Gróf Tisza István és Teleszky pénzügyminiszter az éjféli vonatral visszautazott Budapestre, báró Harkányi ellenben még itt maradt a csak tegnap reggel utazott haza Lers államtitkár társaságában.

* Kurer ur kíváncsi kém Kurer ügyvéd a svájci Solothurnban levelet ír mindenféle s mint a Verband Zentral und Westschweizerischen Gemein der für Lebensmittelfürsorge intézője kíváncsi, hogy a konyvrellátás hogy megy nálunk a az élelmiszerek szétosztása milyen rendszer szerint történik. Valószínűleg gazdasági viszonyainkat akarja kikémlélni, ezért a belügyminiszter felhívta a vármegyét, hogy ha oda ír Kurer ur, ne válaszoljanak neki, hanem jelentsék be az esetet a belügyminiszternek.

* Zsirosszódás vacsora. Szent Jeromos utca 11. szám alatt közös konyhat tartottak özv. Szilágyi Lajosné és Csomós Sándorné. Tegnapelőtt este, mint rendszeren újból összeveszett a két asszony. Szilágyiné mindig kinyitotta az ajtót, amelyet Csomósné betett. Szóval nem tudtak meg egyezni a közös tulajdonon. Szóból szó lett, parázs veszekedés, amiért is az öreg Szilágyiné nem állhatván ki a fiatal Csomósné nyelvejárását, kiment hát az utcára. Csomósné dühében zsirosszóda oldatot kevert a Szilágyiné tüzön főző galuskájába. Mikor vacsorára került a sor, Szilágyiné az első falánál rosszul lett. A galuska összemarta a torkát. Természetes, hogy többet nem evett. Hanem tegnap reggel feljelentette Csomósné a rendőrségen. Csomósné ellen megindult a szigorú eljárás.

* Hadi emléklakettek. Miskolczy Ferenc dr., Biharmegye főispánja arról értesítette Fráter Barnabás alispánt, hogy Marosvásárhely főispánja 20 darab hadi emléklakettet küldött neki. Felkéri az alispánt, adja ki a főszolgabírának a plakettet s szedje be az árát.

* Bihari Ákos fiának szerencséje. Bihari Ákos édesatyja annak idején unokájának egy sorsjegyet vett abból az alkalomból, hogy a kitűnően tanuló gyermek egy ösztöndíjat nyert. A 28976. számú sorsjegy kijött a tegnapi húzásokon 100.000 koronával. Az ám, csak hogy a nagyapa egy negyed sorsjegyet vásárolt s így csak 25.000 korona esik a Bihari Ákos fiára. Ha levonják a levonandókat, alighanem 20.000 korona marad s ez is jobb, mint semmi, egy olyan nagy művésznek, mint Bihari Ákos, akinek mindig jól jön egy kis pénz. Bihari Ákos a kiccs nem vaskította el, továbbra is írja nálunk a Disputa című érdekes művészi fejtegetéseket s vasárnap mindenestire fellép a Félixben a kabarében.

* A "Temes" fogadása Budapestén. Tegnap reggel féltíz után az Erzsébet-híd hatalmas íve alól előbb egy kétkéményű vontatóhajó, majd pedig egy nagy uszály tünt elő. Az uszály testéhez volt erősítve a Temes és mind a két hajót a vontatóhajó húzta maga után. Közben a pesti és a budai oldalon rangos ember sereglett össze, legtöbben a Lánchíd közelében álltak. Háromnegyed tízkor már alig lehetett a környéken mozogni. A Lánchíd közepén elkészítették a hatalmas babérkoszorút, hogy majd a kellő pillanatban a Temes fedélzetére hocsászták. A temes fedélzetének pereme köröskörül babérlevelekkel van ékesítve és megtépett, foszladozó lobogóját eszöndesen lengette a langyos szellő. Mikor a Temes orra a Lánchidhoz ért, elindult a hídról a babérkoszoru. A fedélzeten álló tisztek és matrózok fogták el a babérkoszorút és lefektették a fedélzetre. Alig hagyta el a három hajó a hidat, megdőrdültek az ágyuk és érces szavakkal üdvözölték az óbudai hajógyár felé haladó Temest. Mikor a Temes a parlament elé ért, megállt és az ott várakozó Zsófia hercegnő hajójáról a katonai méltóságok egy kis hajón átmentek a Temesre, a hol átadták a tiszteknek és a legénységnek a kitüntetések.

* Szabad a vadászat. Augusztus 15-én lejárt az általános vadászati tilalom s most már szabad a vadászat az összes mező vadakra. Hir szerint a vadállomány megsaporodott, de megfogyott a vadászok száma, mert igen sokan a fronton teljesítik a harci kötelességeiket.

* Védekezzünk a kolera ellen. A belügyminiszter a kolera elleni védekezésről körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz. A rendelet szerint az ázsiai kolera Magyarországon a közelmúltban csupán néhány esetben mutatkozott ugyan, de számolni kell a behurcolás lehetőségével és ez okból már most meg kell tenni minden szükséges intézkedést. A köztisztaság fontartása érdekében a hatóságoknak mindent meg kell tenni, a szükséges figyelmeztető nyomtatványokat a nép között terjeszteni kell és figyelemmel kell lenni a házi rovarok irtására, mert számos tapasztalat mutatja, hogy a legtöbb fertőző betegségek ezek a széthurcolói.

* Uj ujság Cettinjében. Cettinjében ma augusztus 18. án, az uralkodó születése napján egy új ujság első szám jelenik meg. A lapot magyar, német, albán és horvát nyelven adják ki, címe: Cettinjeer Nachrichten.

* A hadifoglyok után való tudakozódás. A belügyminiszter bizalmas uton értesült, hogy a Züricher Bureau für Aufsuchung Vermisster az ország különböző hatóságait mostanában elárasztja kérdőzködéseivel, melyekben úgy saját katonáink, mint külföldi hadifoglyok és internáltak állapota felől érdeklődik. A belügyminiszter most utasította a hatóságokat, hogy a kérdőzködésekre ne is válaszoljanak, miután erre egyedül a Vörös-Kereszt hadifogly-gyámoltó és tudósító irodája illetékes.

* Süteményt és cigarettát a sebezülteknek. Azon körülményből fogva miszerint a harctérről visszaérkezett sebesült katonák leginkább édes süteményekre és cigarettára vágyanak, legutóbb a helybeli Vörös Kereszt-egyesülethez fordultam azon kéréssel, hogy hős katonáink ilyen irányú kívánalmait lehetőleg kielégítést nyerjenek. Pally Lajosné öngyűsége, mint a Vörös Kereszt Jobbkéz osztályának vezetője lelkesen felkarolva ezen ügyet a Vörös Kereszt végleges elintézéséig, a Jobbkéz osztályban levő hölgyeket kérte fel, miszerint katonáink e kívánságait mindaddig is saját jukból lássák el, egyszerűsége, hogy a betegek ebbeli igényeit mihamarább kielégítést nyerjenek, lelkes buzgalommal és példaadóan küldött cigarettát és saját készítményű süteményt. Csatlakozott ezen lelkes adományozáshoz saját készítményű süteményű öngyűsége dr. Frankó Józsefné uró, aki a betegápolás körül a kórházban a háboru kitörése óta különben is fáradhatatlan önfeláldozást és buzgalmat fejt ki és öngyűsége Platiny Miklósné uró is. Miért is indítatva érzem magamat ezen lelkes és nemes adoményokért a betegek nevében ezután a legőszintébb köszönetemet kifejezni. Dr. Forró István orvos, kórházparancsnok.

* Leánygimnázium Pécsen. Pécsről írja tudósítónk, hogy az ottani felső leányiskolával kapcsolatban szeptember elején megnyílik a leánygimnázium V. osztálya, ha a vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól kikötött 300 korona tandíj mellett megfelelő számú tanuló jelentkezik felvételre. A leánygimnázium vagy a felsőbb leányiskola IV. osztályát végzett leányok minden további vizsgálat nélkül vétetnek fel a leánygimnázium V. osztályába, a polgári leányiskola IV. osztályát végzetek pedig akkor, ha a francia nyelvből sikeres felvételi vizsgálatot tesznek. A latin nyelv csak az V. osztályban kezdődik; a VI. osztályban kezdődő görög nyelv helyett a franciát lehet választani megelégedőleg nagyobb heti óraszámban. A leánygimnázium első zése egyenlő értékű a fugimnáziumokéval és főiskolai tanulmányokra épügy képesít. A leánygimnázium VI. osztályából különbözeti vizsgálatot át lehet lépni a tanítóképző intézet III. osztályába. Az intézettel kapcsolatos internátumban az évi ellátási díj 700 K. A tandíj havi előleges részletekben is fizethető. A leánygimnázium V. osztályába felvételt óhajtóknak augusztus 25. ig irásban kell jelentkezniük az igazgatóságnál, (Pécs, Miaszonyunk zárdája), mellékelve utolsó iskolai bizonyítványukat. Akik az internátusba is fel kívánnak vétetni, folyamódványukban ezt is jelezniük kell. Az iskolai beiratásokkor, amelyek szept. 4., 5. és 6. án lesznek, személyesen kell megjelenni és akkor be kell nyújtani az újracsatolt bizonyítványt, születési anyakönyvi kivonatot és a kstb. tanulóknak az egyházi keresztlevelet is.

A velencei arzenált elhelyezik.

Budapest, augusztus 17. (Saját tudósítónktól.) Rómából jelentik: Az olasz hadvezetőség elrendelte, hogy a velencei arzenált Délolaszországba helyezték át. Az áthelyezés oka a Velence ellen mostanában sűrűn intézett ellenséges repülőátadások.

Román államférfiak Ferdinánd királynál.

Budapest, augusztus 17. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből jelentik: Ferdinánd király az utóbbi napokban a politikai pártok vezetőit kihallgatáson fogadta. Carp Péter hosszas kihallgatáson volt a román királynál. Beható fejtegetéssel ellenozte Romániának az antant oldala melletti beavatkozását a háborúba.

Jonescúra nincs szükség.

Budapest, augusztus 17. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből a Trepatea jelenti: Take Jonescu megkérdezte Bratianu miniszterelnököt, hogy a kormány hogyan alakulna, ha Románia háborúba lépne. Bratianu kategorikusan kijelentette, hogy Jonescúra és Filipescúra a kormánynak nem lenne semmi szüksége. A válasz nagyon lehangolta Jonescut.

Románia gazdaságilag ránk van utalva.

Lugano, augusztus 17. A Tribuna egy figyelemreméltó cikkben azt írja, hogy Románia bajosan fogja magát elhatározni arra, hogy résztvegyen a világháborúban, a míg a központi hatalmak veresége egészen nyilvánvaló és kétségtelen nem lesz és a míg közel nem érünk a háború befejezéséhez. Románia mint mezőgazdasági állam termékeinek kivitelében majdnem teljesen Németországra, Magyarországra és Ausztriára van utalva és miután egész lakossága csak hét millió, nem határozhatja el magát egykönnyen arra, hogy beavatkozzon az európai népek konfliktusába.

Az oroszok nem adnak ki több veszteség-listát.

Budapest, augusztus 17. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágából jelentik: Minthogy Oroszország közvéleménye nagy nyugtalansággal fogadta a nagyszámban megjelent veszteséglistákat, a hadvezetőség elhatározta, hogy több veszteséglistát nem ad ki.

A kiewi központi iroda legutóbbi kimutatása szerint az oroszok 40 000 tisztet és 600,000 főnyi legénységet veszítettek.

Az olasz király a fronton.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudósítónktól.) Luganoból jelentik: Az olasz király jelen van az opacia-sellai harcoknál.

* **Világkiállításra készülnek Berlinben.** Német lapok jelentik, hogy Berlinben mozgalom indult meg egy nagyszabású nemzetközi ipar és kereskedelmi kiállítás rendezése végett. A világkiállítást természetesen csak a háború befejezése után rendeznék és azon csak a központi hatalmak vennének részt, azért, hogy egymás közgazdasági viszonyait megismerjék.

* **Smole Simon** rokkaat katona fegyivásárhelyi lakos nappali munkára állást keres kapusnak, portásnak vagy más hasonlót.

* **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

A „Deutschland“ túl van a veszélyen.

Budapest, augusztus 17. (Saját tudósítónktól.) Brémából jelentik: Hír szerint a »Deutschland« már megérkezett Brémába.

Ez a hír megelőzi az eseményt. de az biztos, hogy a »Deutschland« további sorsáért már nem kell aggodni.

Russkij tábornok hadsergőparancsnok.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Russkij orosz tábornokot az északi front hadsergőparancsnokává nevezték ki.

Az orosz miniszterelnök nejét sikasztással gyanúsítják.

Budapest, aug. 17. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A harctéren elesettek hátramaradottainak segélyezésére a legmagasabb körök tagjaiból egy költségbizottság alakult. Erre a célra nagyobb pénzüsséget gyűjtöttek össze. Most annak a megállapítására jutottak, hogy több millió korona hiányzik. A bizottság elnöke Störmer miniszterelnök felesége volt, őt gyanúsították meg azzal, hogy az eltűnt összeget saját céljaira fordította. A miniszterelnök neje a vád következtében lemondott és kilépett a bizottságból.

* **Az Osztyálsorsjegyek új fő-elárusítója.** A m. kir. szab. Osztyálsorsjáték igazgatósága a tegnapi napon az „Ujvárosi takarékpénztár részvénytársaságot“ főelárusítóként nevezte ki és a most következő XXXVII-ik sorsjátéktól kezdve a sorsjegyek nagybani és kicsinybani elárusításával megbízta. Mivel ezen sorsjegyek után általában nagy érdeklődés mutatkozik az „Ujvárosi takarékpénztár“ (Nagyvárad, Szent László-tér 5. Telefon: 994) ugy a város, mint a megye területéről előjegyzéseket a sorsjegyek vételére — míg készlete tart — már most elfogad.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házban a Kertész S. Sándor féle üzlethelyiség s ugyanott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezheini a Pclgári takarékpénztárnál.

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő legszebb díszje. Az első ranc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

* **Egy molnár** 50 év körüli kerestetik azonnali belépésre, hónapos fizetéssel és kosztal az Ó-Palotai malomba. Értekezheini Gerlach Jánosnál Ó Palota.

APOLLÓ mozgó- színház	Péntek
	Föltámadt leány tragédia 3 felvonásban.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.	

IRODALOM

Uj idők. A lap élén ott találjuk Harceg Ferenc Az arany hegedő című új háborús regényét. Elbeszélést Csató Kálmán írt Fájdalom gyermeke címmel. Nádai Pál csevegése mellett ott találjuk Molnár Jenő novelláját, melynek címe Összeesküvés a szomszédban, továbbá Pajza Elmár: Baromfitenyésztés című humoreszkjét. A Pillanatsképek rovatára, cikk Gyózi Géza verses könyvéről. Farkas Imre és Ramónyi Sándor költeményei, apróbb cikkek, tordított regény tarkítják még a lap szövegrészét. A harctéri fotografiák felollik a különböző frontok epizódjait.

NYILTÉR.

Kátránypapír

olcsó árban beszerezhető azonnali szállításra **Welsz József** Kolozsvári-u. 1. Telefon 723.

Ablak üvegezés

Tábla üveg

Kép keretezés

előnyös árakban beszerezhetők

Komlós Testvérek

azelőtt HELLER TESTVÉREK rt. nagykereskedésében Zöldfa u 13

Helyi és vidéki telefon 372. szám.

EMIR arcmosó

legtökéletesebb készítmény bőrhámlás és sömör; továbbá izzadó-, fényes, zsiros-, atkás (mitesseres) arcra. Ha naponta többször az arcunkat EMIR-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehetfinomságu harmattal lenne bevonva. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól, mert csak az EMIR névvel ellátott eredeti üvegekért vállal felelőséget a készítő.

Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Alabástrom szappan

legfinomabb illatu és legjobb minőségű pipere szappan, mert teljesen tiszta növényi zsirokból van összeállítva, kitűnően habzik és teljesen lugmentes. Pompás illatárál fogva a legelőkelőbb körökben is általánosan el van terjedve.

Egy darab ára 2 korona.

Ha szeplőjétől meg akar szabadulni, ha tiszta fehér arcot óhajt, úgy használjon

Alabástrom- arckenőcsöt

Egy téglgy ára 1 kor. 20 fillér.

vidéki megrendeléseket azonnal szállítok és 6 korona értékűek költségmentesen lesznek szállítva. ::

Fenti szerek kaphatók: a készítő

NÉMETH PÁL gyógyszerész

Arany Kereszt gyógytára, chemiai és cosmetikai laboratóriumában Szent László-tér, a Városháza mellett.

Fenti szerek valódi minőségben beszerezhetők még Csanda Endre Rákóczi gyógyszerésztárában Szacsavay-utca, a Vadász drogériában, és Farkas István Apolló drogériájában.

Talp, talphulladék, talp-pótlóanyag és bőrhulladéküzletem,

katonáskodásom miatt, lakáscsomon folytatom! Kérem t. vevőim továbbbizives pártfogását

STERN MIKLÓS

Nagyvárad, Péter-u. 1/A.

(Bejérat a Sztaroveczky-utca felől, az inasotthon mellett.)

Helfy József utóda NAGYVÁRAD.

ROSSUTH LAJOS-UTCA (Gyár-épület)

Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Zsák- és ponyvakölcsönző üzlet.

Uj gabona-, lisztes-, szalma-, heremag- és só-zsákok.

Gépolajokban, hengerolajokban (tovotte) gépkenőcsben a legkitűnőbb minőséget tartom állandóan raktáron. Kötélneműek, gépszijak, dohány, zsákzsinegek és kévekötelekben. Nagy választék fiakker takarókban és lópokrócokban.

Kátrány és aszfalt lemez kapható!

6. szám.

Valódi

aszfalt fedélemez

és jó minőségű
kátránypapír
kapható

Andrényi Károly és Fiainál.

IZSÁK LIDIA elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad

Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda

ületében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művészneinek egyedüli szállítója.

:: Telefon: 11-53. ::

A Katholikus Nővédelmi Hivatal

Által (Teleky-utca 13. telefon 5-39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Nevelő-, társalkodó-, ápoló- és házvezetőnők; főzőnők kórház-, vendéglő-, intézet vagy papiházhoz; felsőruha varrásra műhely vagy magánházhhoz; fehérnemű hímzés és javításra; leányok üzleti kiszolgálására; házmesternők; házhoz járók, mosás-, vasolás-, takarítás- és egyéb napszámra; gyermek mellé, szobalány, mindenes és inasnak.

Egy urileány, ki beszél németül és franciául elvállal nőket és gyermekeket tanításra.

KERESNEK: Főzőnőt, takarítónőt és házmesternőt.

Hivatalos órák:

kedd, csütörtök, szombat d. u. 4-6-ig.

Az Erzsébetligeten lévő

4 uj földszintes

házban két és három szobás lakások kiadók,

(Püspöki residenciamellett)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Gazdasági és Iparbank Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010,000 korona.

Tartalékalap: 600,000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitolt váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.